

Acta de reunió de la Taula sectorial agrària de la fruita seca

Número: **FS/01/24**

Lloc: seu dels Serveis Territorials del DARPA a Tarragona

Data: 21 de novembre de 2024

Hora de començament: 12.30 h

Hora d'acabament: 15.00 h

Assistents:

Representats del sector

Unió de Pagesos: Sergi Martin, Jordi Castellnou i Santi Vives

Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC): Albino Neira i Sandra Lladó

Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC): Josep Pere Colat i Guillem Vives

CRDOP Avellana de Reus: Albertina Veiga

Altres entitats convidades

EURECAT: Jaume Salvat

Gremi de la Pagesia Catalana: Arnau Salvat

Representants del DARPA

SECRETARIA GENERAL

Secretària general: Cristina Massot (presideix la reunió)

Gabinet Tècnic

Cap del Gabinet Tècnic: Jaume Sió

Coordinador tècnic de les taules sectorials: José Manuel Rodríguez (hi actua de secretari)

Tècnica de les taules sectorials: María José Yébenes

Serveis Territorials del DARPA a Tarragona

Directora dels Serveis Territorials: Glòria Tibau

Cap del Servei de Coordinació i Gestió Territorial: Jaume Boada

Serveis Territorials del DARPA a Girona

Cap de la Secció de Sanitat Vegetal: Jordi Mateu

SECRETARIA D'ALIMENTACIÓ

Direcció General d'Agricultura i Ramaderia

Directora general d'Agricultura i Ramaderia: Rosa Altisent

Subdirectora general d'Agricultura: Neus Ferrete

Cap del Servei de Sanitat Vegetal: Anna Lekunberri

Cap de la Secció de Prevenció i Lluita Fitopatològica: Laura Estrades

SECRETARIA D'AGENDA RURAL

Subdirector general de Gestió i Control d'Ajuts Directes: Valentí Marco

Cap del Servei a la Sostenibilitat Agrària: Pilar Ricart

Gran Via de les Corts Catalanes, 612-614

08007 Barcelona

Tel.: 933 046 700

taules_sectorials.agricultura@gencat.cat

<http://agricultura.gencat.cat/>

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura
Ramaderia, Pesca i Alimentació
Secretaria General

Subdirector general d'Infraestructures Rurals: Antonio Enjuanes

Han excusat l'absència:

Director general d'Empreses Agroalimentàries, Qualitat i Gastronomia: Joan Godia
Representant de l'Associació de Dones del Món Rural i Marítim

Absents:

Representant d'AEOFRUSE
Representant d'ASAJA- AEALL

Ordre del dia

1. Lectura i aprovació de la reunió anterior. Revisió de l'estat dels acords
2. Anàlisi de la situació del sector i propostes d'actuació. Plans de restitució, reconversió, arrencada. Pla d'acció comercial
3. Millora en l'accés a l'aigua:
 - a. Transformació secà-regadiu
 - b. Modernització dels regs existents
 - c. Regs de suport
 - d. Aigua regenerada (EDAR REUS → CRR Riudecanyes)
4. Reptes actuals en l'ús de productes fitosanitaris i problemes sanitaris en el cultiu de l'avellana (*H. halys*, podridura i diabló)
5. Torn obert de paraules

Desenvolupament de la reunió

La presidenta explica el nou enfocament, els objectius, l'estructura i la dinàmica de les taules sectorials agràries (TSA), a fi que siguin un espai constructiu de debat, identificació de prioritats i propostes.

Presenta el nou equip de TSA, que ara depèn del Gabinet Tècnic (Secretaria General).

La presidència serà a nivell de Secretaria, sigui la Secretaria General o la Secretaria d'Alimentació.

Informa que es preveu revisar el Decret 375/2000, de 21 de novembre, pel qual es creen i es regulen les taules sectorials agràries.

La presidenta comunica que s'han convidat altres representants del sector en considerar les TSA un espai dinàmic de debat. UP i JARC manifesten el seu desacord.

1. Lectura i aprovació de la reunió anterior. Revisió de l'estat dels acords

S'aprova l'acta de la darrera reunió, per unanimitat, la qual es podrà trobar a l'Oficina Virtual de les TSA a Ruralcat.

El secretari presenta l'estat dels acords de l'última reunió.

Unió de Pagesos, respecte dels acords, manifesta que hi ha temes recurrents, com els robatoris de garrofes, la necessitat de productes fitosanitaris i els preus, que no s'aconsegueixen tancar, i això crea frustració i desànim en el sector.

La presidenta explica que, hi ha punts de l'any anterior que sí que estan solucionats, i els que no s'han resolt tornen a ser a l'ordre del dia actual.

2. Anàlisi de la situació del sector i propostes d'actuació. Plans de restitució, reconversió, arrencada. Pla d'acció comercial

Es comparteix a l'Oficina Virtual de les TSA a Ruralcat el recull estadístic elaborat pel Gabinet Tècnic. Respecte del conreu de l'avellana, l'ametlla i la garrofa, Unió de Pagesos explica que hi ha els següents aspectes negatius per al pagès i per a la indústria transformadora:

- Preus baixos, que provoquen inviabilitat i, per tant, pèrdua de superfície de conreu.
- Retard de les solucions per la manca d'aigua, sobretot a Riudecanyes. La situació és insostenible per a moltes explotacions i, en alguns casos, es veu agreujada pels ajuts per a arrencades pendents.
- Impacte del canvi climàtic, falta d'investigació per poder estar més adaptats a les noves condicions meteorològiques.
- Falta d'autoritzacions de productes fitosanitaris i problemàtica dels productes ecològics.
- Impacte de la fauna cinegètica: conills, senglars i cabirols.
- Robatoris de garrofes.

La FCAC insisteix en els problemes que provoca la fauna, i hi afegeix les afectacions que genera en les instal·lacions de reg. Així mateix, manifesta l'impacte negatiu de la vespa de l'ametller (*Eurytoma amygdali*).

L'Oficina Tècnica de l'Avellana explica que aquests problemes afecten no només la producció, sinó també la indústria transformadora, cosa que dificulta l'accés a alguns ajuts (*de minimis*) a causa de les reduccions de collita, tot i que els costos sí que s'han produït. El sector necessita mesures d'emergència i missatges positius que generin confiança al sector.

JARC subscriu els aspectes comentats anteriorment, i insisteix en la necessitat dels plans de restitució i arrencada. També fa referència a la necessitat d'una reconversió varietal de l'ametller pel mal funcionament de la varietat Vairo.

La presidenta indica que el ja existent Grup de Treball de l'Avellana, coordinat pels Serveis Territorials del DARPA a Tarragona, ha de ser l'espai de treball dels temes que afecten el sector, sobretot en relació amb el material vegetal, el control de plagues i l'aigua.

La directora general d'Agricultura i Ramaderia comparteix detalls de les activitats de recerca de l'IRTA en l'avellaner que aborden de manera integral els principals reptes del conreu de l'avellana. Es tracta d'un programa de quatre anys, organitzat en les línies estratègiques que es detallen al document *Activitats avellaner IRTA*, que es troba a l'Oficina Virtual de les TSA a Ruralcat. L'operativa d'aquest programa serà anar informant el sector de les fites aconseguides, a fi que es puguin anar aplicant sobre el terreny, i també buscar alternatives a problemes que vagin sorgint com a conseqüència de noves situacions de l'entorn.

Pel que fa als robatoris de garrofes, la presidenta explica que hi ha prevista una reunió amb Mossos d'Esquadra i el conseller per trobar-hi solucions. Demana col·laboració al sector a fi de preparar una proposta detallada al Departament d'Interior.

Es produeix un debat sobre les circumstàncies que envolten aquests robatoris i es destaca que tothom és coneixedor del fet que hi ha irregularitats a la DUN que s'haurien d'identificar i utilitzar per detectar els infractors.

Els Serveis Territorials de Tarragona manifesten la manca d'eines sancionadores.

La presidenta explica com a pla d'acció comercial la importància del fet que l'any 2025 Catalunya és Regió Mundial de la Gastronomia, un programa de promoció de la demanda dels productes catalans que ha de ser la porta d'entrada a iniciatives a més llarg termini. Demana que, en el context dels grups de treball que s'han posat en marxa des de la Subdirecció General d'Indústries Agroalimentàries, el sector sigui actiu a promoure projectes que estimulin el consum de producte local entre els consumidors. Anima a aprofitar les línies d'ajuts creades dins del Pla d'ajuts a la gastronomia: "Herois del rebost" i "12 mesos, 12 paisatges".

També hi ha un pla per potenciar el consum de fruita seca a les escoles. En aquest sentit, s'està treballant en la contractació pública per incloure la fruita seca com a font de proteïna vegetal.

D'altra banda, sortirà una guia de bones pràctiques en què la fruita seca hi ha de ser.

L'Oficina Tècnica de l'Avellana comenta que han fet un grup de treball per definir les activitats relacionades amb les línies d'ajuts a la gastronomia, però, com que tenen el mes de gener l'ajut "12 mesos, 12 paisatges", demana flexibilitat per poder fer accions al llarg de tot l'any.

3. Millora en l'accés a l'aigua:

- a. Transformació secà-regadiu**
- b. Modernització dels regs existents**
- c. Regs de suport**
- d. Aigua regenerada (EDAR REUS → CRR Riudecanyes)**

La presidenta explica l'esforç que s'ha dut a terme amb els ajuts de la sequera dins el context d'Ucraïna i els que es faran, però que encara no se'n sap la xifra.

JARC exposa que hi ha projectes de transformació previstos d'execució i finalització durant el 2024 i 2025 que estan aturats per manca de subvencions.

La presidenta diu que en el projecte de pressupostos per aprovar s'ha donat prioritat als regadius.

El subdirector general d'Infraestructures Rurals exposa que tant els projectes de nous regadius com els de modernització tenen un cofinançament públic-privat i que, per tant, és un factor limitador en la participació i el compromís dels regants per transformar les seves parcel·les. Recorda que la transformació en regadiu requereix una tramitació complexa que inclou una concessió administrativa de l'ús de l'aigua per part de l'Administració competent que comporta uns terminis llargs. Manifesta que els projectes en execució s'estan portant a terme, tot i que els ritmes d'execució poden ser més lents de l'esperat.

Respecte de nous regadius, manifesta que en el pla hidrològic vigent únicament hi ha autorització per transformar superfície de secà en regadiu en els àmbits d'actuació del Segarra-Garrigues i del Xerta-Sènia. Amb això vol deixar palesa la importància de sol·licitar les concessions a fi que siguin incloses en el nou Pla hidrològic 2027-2032. Posa l'accent en el fet que cal diferenciar entre infraestructura

(canals i xarxes de distribució) i disponibilitat d'ús de l'aigua. També indica que la iniciativa privada de fer un pou per a reg podria entrar en la inversió dins els ajuts de millora de la competitivitat.

L'Oficina Tècnica de l'Avellana diu que el sector agrari cada vegada és menys influent i, per tant, es perden opcions. És molt difícil que et donin permisos i demana que l'Administració hi doni suport per tal de tenir més pes en les tramitacions.

El sector manifesta la inquietud sobre quina prioritització es donarà a l'aigua que es pugui bombar de l'Ebre en un futur, i respecte de l'aigua regenerada també es pregunta quin preu tindrà i quina qualitat.

Pel que fa a l'ús d'aigua regenerada, el subdirector general d'Infraestructures Rurals indica que es col·labora amb l'ACA perquè l'aigua tingui la qualitat necessària i n'hi hagi prou quantitat. Sobre el preu, assenyala que el beneficiari de l'aigua regenerada serà el que es beneficiï del preu. D'altra banda, agronòmicament s'està estudiant amb l'IRTA la millor gestió de l'aigua depenent de les condicions i el conreu. Recorda que de la sortida de l'EDAR de Reus s'estan regant 400 ha des de fa trenta anys i no hi ha problemes manifestes.

Quant a la zona de Riudecanyes, Unió de Pagesos reclama que és necessària la publicació de l'Ordre del pla d'arrencada per poder executar les inversions lligades als ajuts de competitivitat. Posa sobre la taula el dubte del límit del 30% del dany que hi havia, si és sobre tota l'explotació o només sobre el cultiu afectat. La cap del Servei de Sostenibilitat Agrària confirma que s'ha fet la consulta al MAPA i el 30% és per a tota l'explotació.

El sector manifesta unànimement que amb aquestes condicions no hi haurà ningú que es pugui acollir a l'ajut.

El sector demana què han de fer fins al 2027 els agricultors professionals de Riudecanyes que tenen les explotacions en situació improductiva per la mort dels cultius. Impacte econòmic, risc d'abandonament i venda a operadors de fora del sector en previsió de quan arribi l'aigua.

La presidenta es compromet a dur a terme una actuació micromètrica i demana al DARPA que s'elabori una llista dels agricultors professionals, titulars de les explotacions que depenien d'aquests regs, a fi d'avaluar i quantificar els detalls i poder contraargumentar al MAPA les condicions dels ajuts.

La presidenta manifesta la necessitat de modernització dels regs i Unió de Pagesos defensa el nivell de modernització del reg en el sector de l'avellana.

JARC pregunta per la situació de les autoritzacions per transformar conreus de secà a regadiu i el subdirector general d'Infraestructures Rurals reitera que una cosa són les concessions i una altra cosa són les infraestructures. No és evident que demanis l'aigua i n'obtinguis l'autorització perquè cada vegada es limita més l'accés a l'aigua, i s'ha de justificar molt bé aquesta necessitat.

4. Reptes actuals en l'ús de productes fitosanitaris i problemes sanitaris en el cultiu de l'avellana (*H. halys*, podridura i diabló)

Respecte del control de plagues i malalties, la directora general d'Agricultura explica que l'any passat el DARPA i l'IRTA van crear el Hub de Sanitat Vegetal per fer el seguiment de temes d'altres cultius i

també de la fruita seca. Explica, a més, que el 2025 s'hi incorporarà una persona assignada específicament a la fruita seca.

La subdirectora general d'Agricultura afegeix que el sector participarà en les accions generades pel Hub de manera activa, amb un retorn permanent de l'evolució dels temes.

L'Oficina Tècnica de l'Avellana manifesta la problemàtica sobre l'autorització de matèries actives, i recorda que el problema no és en si mateix la matèria activa, sinó les formes d'ús. S'hauria de tenir una visió més àmplia de com s'utilitza una matèria activa.

La directora general d'Agricultura i Ramaderia explica la complexitat a causa de la intervenció dels organismes estatals i europeus.

La subdirectora general d'Agricultura exposa la complexitat de resultes de les prioritats de les empreses fabricants.

Unió de Pagesos suggereix tramitar autoritzacions per famílies de cultius.

La cap del Servei de Sanitat Vegetal aclareix que l'ampliació d'usos i usos secundaris d'una matèria activa és difícil, i manifesta que la tendència del MAPA és eliminar matèries actives, no afegir-n'hi.

La subdirectora general d'Agricultura defensa el concepte d'ús per famílies de manera selectiva. Demanarà al sector la informació necessària per elaborar la llista per al MAPA i ser més efectius en les tramitacions. L'objectiu és tenir una estratègia en lloc de fer sol·licituds puntuals.

Unió de Pagesos comenta la problemàtica específica de l'insecte del garrofer, una plaga nova que s'ha de tractar obligatòriament, si bé no hi ha matèria activa. És un problema legal, perquè si tens afectació d'aquesta plaga estàs obligat a tractar-ho.

5. Torn obert de paraules

L'Oficina Tècnica de l'Avellana suggereix convidar-hi l'Associació d'Organitzacions de Productors d'Avellana.

Unió de Pagesos i JARC demanen que consti en l'acta que consideren una irregularitat i una anomalia la presència de representants d'organitzacions que no són membres oficials de la Taula sectorial agrària de la fruita seca.

La presidenta demana que consti en l'acta que aquesta decisió respon a l'objectiu del DARPA de no excloure ningú de les TSA, atès que són concebudes com a espais de debat. És per aquesta raó que hi serà convidat qui es consideri adient. Un cas diferent és el de la Taula agrària, un espai de decisió al qual només poden assistir els representants que han obtingut la seva representativitat per mitjà de les eleccions agràries. Finalment, es demana flexibilitat per poder tenir més punts de vista.

Acords, peticions i compromisos (APC)

1. L'aplicació Teams serà l'eina emprada per fer el seguiment dels punts tractats a la reunió, mitjançant la creació d'un equip i d'uns canals específics, que ha de gestionar l'equip de TSA del DARPA.
2. El sector demana disposar d'un organigrama dels assistents del DARPA. L'equip de TSA del DARPA el facilitarà.
3. Grup de Treball de l'Avellana: un cop definits els temes i els components dels subgrups corresponents, els Serveis Territorials de Tarragona han d'activar les primeres reunions.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura
Ramaderia, Pesca i Alimentació
Secretaria General

4. Afectacions de les explotacions de Riudecanyes:
 - 4.1. Els Serveis Centrals del DARPA, amb el suport dels Serveis Territorials de Tarragona, es comprometen a preparar una llista dels agricultors professionals, titulars de les explotacions, que depenien d'aquests regs.
 - 4.2. Els Serveis Territorials de Tarragona faran una delimitació del perímetre afectat pels danys.
 - 4.3. Un cop es disposi de tota la informació i se'n faci l'avaluació pertinent, s'organitzarà una reunió per establir els passos següents.
5. Hub de Sanitat Vegetal: la Subdirecció General d'Agricultura mantindrà comunicació amb el sector i facilitarà la seva participació activa.
6. En relació amb la necessitat d'autoritzar nous productes fitosanitaris, la subdirectora general d'Agricultura demanarà al sector la informació necessària per poder elaborar la llista de famílies relacionades amb els conreus de fruita seca, a fi d'establir una estratègia d'actuació amb el MAPA.
7. En futures reunions, es convidarà l'Associació d'Organitzacions de Productors d'Avellana.
8. Tota la documentació esmentada a l'acta es trobarà a l'Oficina Virtual de les TSA de Ruralcat i al canal de Teams de la TSA de la fruita seca.

Atès que no hi ha més temes a tractar, la presidenta clou la reunió.

El secretari

Vist i plau

Signat digitalment per Jose
Manuel Rodriguez Perez - DNI
33947279S (TCAT)
Data: 2025.10.30 09:41:52
+01'00'

Coordinador tècnic
de les taules sectorials agràries

Secretària general